

Opinnäytetyö (AMK)

Liiketoiminnan logistiikka

2021

Linda Grönholm

**TOIMINNANOHJAUS-
JÄRJESTELMÄN
SOVELTUVUUS PK-
YRITYKSELLE**

– HTG-ASFALTTI OY

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Liiketoiminnan logistiikka

2.11.2021 | 36 sivua

Linda Grönholm

TOIMINNANOHJAUSJÄRJESTELMÄN SOVELTUVUUS PK-YRITYKSELLE

– HTG-Asfaltti Oy

Työn tavoitteena on selvittää toiminnanohjausjärjestelmän soveltuvuus asfaltointialan pk-yritykselle. Työn kohdeyrityksenä on varsinaissuomalainen HTG-Asfaltti Oy ja arvioitavana toiminnanohjausjärjestelmänä Oscar Software T5.

Työn tarkoituksena on auttaa HTG-Asfaltti Oy:tä suunnittelemaan, miten toimintatavat saadaan yksinkertaistettua ja päivitettyä nykyaikaisemmiksi. Työn pitää olla käytännönläheinen ja helposti ymmärrettävä niin, että se tuo kohdeyritykselle uutta tietoa toiminnanohjausjärjestelmästä ja auttaa hahmottamaan mahdollisen hankinnan positiivisia ja negatiivisia puolia SWOT-analyysin avulla.

Oscar Software Oy valikoitui parhaaksi vaihtoehdoksi suomalaisten toiminnanohjausjärjestelmien tarjoajista. Opinnäytetyötä varten on hyödynnetty valikoidun toiminnanohjausjärjestelmän myyntihenkilöitä ja myyntitapaamista. Lisäksi HTG-Asfaltin yrittäjät ja sihteeri ovat olleet työssä mukana.

ASIASANAT:

hankinta, pienet ja keskisuuret yritykset, projekti, soveltuvuus, SWOT-analyysi, toiminnanohjausjärjestelmä

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Business Logistics

2021 | 36 pages

Linda Grönholm

ERP-SYSTEM SUITABILITY FOR SMALL COMPANY

- HTG-Asfaltti Oy

The purpose of this thesis is to find out suitability of an ERP system for a SME company operating in the asphalt industry. The target company of this thesis is HTG-Asfaltti from Southwest Finland. The ERP system to be valued is Oscar Software.

The aim of this work is to help in considering how the operating methods could be simplified and updated to be more modern in the target company. The thesis must be practical and easy to understand so it would bring new information from an ERP system for the target company and it would also help to outline the pros and cons of a potential acquisition.

Oscar Software was selected as the best option in the initial mapping of different ERP systems. For this thesis the customer service and the sales meeting of the selected ERP system has been utilized. The entrepreneurs of the target company have been involved in the work.

KEYWORDS:

acquisition, SMEs, project, suitability, SWOT analysis, ERP system

SISÄLTÖ

LYHENTEET	6
1 JOHDANTO	1
2 HTG-ASFALTTI OY	3
3 HTG-ASFALTTI OY:N NYKYTILANNE TOIMINTATAVOISSA	4
3.1 Tarjoukset ja työtilaukset	4
3.2 Laskutus	4
3.3 Ostot	5
3.4 Kirjanpito	5
3.5 Työajanseuranta	5
3.6 Palkanlaskenta	6
4 ERP-TOIMINNAHOAJAUSJÄRJESTELMÄ TEORIASSA	7
4.1 Toiminnanohjausjärjestelmä	7
4.2 Historia	7
4.3 Hyödyt	8
4.4 Hankintaprojekti	8
4.5 Käyttöönottoprojekti	10
4.6 Riskit	11
5 TOIMINNAHOAJAUSJÄRJESTELMÄN SOVELTUVUUS PK-YRITYKSISSÄ	12
5.1 Pk-yrityksen määritelmä	12
5.2 Haasteet	13
5.3 Pk-yritysten kokemuksia toiminnanohjausjärjestelmän hankinnasta ja käytöstä	13
6 TOIMINNAHOAJAUSJÄRJESTELMÄN TUOTTAJA OSCAR SOFTWARE OY	14
6.1 Oscar T5-toiminnanohjausjärjestelmä	14
6.2 Järjestelmän yleiskuvaus ja teknologia	14
6.3 Integrointi ja liitettävyyys muihin järjestelmiin	16
6.4 Oscar T5:n yleisimmät moduulit	17
6.5 Työajanseuranta	18
7 OSCAR T5:N SOVELTUVUUDEN ARVIOINTI HTG-ASFALTTI OY: LLE	20

7.1 SWOT-analyysi	20
7.2 HTG-Asfaltti Oy:lle rakennettu SWOT-analyysi	21
7.3 Vahvuudet	21
7.4 Heikkoudet	22
7.5 Mahdollisuudet	23
7.6 Uhat	24
7.7 HTG-Asfaltti Oy:n mielipiteitä	26
8 YHTEENVETO	27
LÄHTEET	29

KUVAT

Kuva 1. Sihteerin luoma lomake HTG-Asfaltin työntekijöille työtuntien erittelyä varten	6
Kuva 2. Hankintaprojektin päävaiheet	9
Kuva 3. Esimerkkikuva toiminnanohjausjärjestelmän projektimallista	10
Kuva 4. Esimerkkikuva käyttöliittymän päänäkymästä	15
Kuva 5. Esimerkkikuva työajanseurannan päävalikosta mobiililaitteella	19
Kuva 6. SWOT-nelikenttäanalyysi	20
Kuva 7. Työtä varten rakennettu SWOT-analyysi toiminnanohjausjärjestelmän positiivisista ja negatiivisista puolista HTG-Asfaltti Oy:lle.	25

LYHENTEET

APS	Suunnittelu- ja aikataulusjärjestelmä, <i>Advanced Planning and Scheduling</i> (Ritvanen 2011)
EDI	Organisaatioiden välinen sähköinen tiedonsiirto, <i>Electronic Data Interchange</i> (OWS Finland 2021)
ERP	Toiminnanohjausjärjestelmä, <i>Enterprise Resource Planning</i> (Ritvanen 2011)
MRP	Materiaalivaatimusten suunnittelu järjestelmä, <i>Materials Requirement Planning</i> (Ritvanen 2011)
OVT	Organisaatioiden välinen tiedonsiirto, suomalainen vastine EDI-lyhenteelle (OWS Finland 2021)
Pk-yritys	Pieneksi tai keskisuureksi määritelty yritys, joka on täyttänyt siihen määritellyt vaatimukset (Tilastokeskus 2021)
SWOT-analyysi	Nelikenttämenetelmä strategian laatimisessa, ongelmien tunnistamisessa, arvioinnissa ja kehittämisessä (Myllymäki 2019)

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, sopiiko asfaltointialan pk-yritys HTG-Asfaltti Oy:lle toiminnanohjausjärjestelmä. Tämä idea syntyi tutustuttuani liikkuvaan työhön sopivasta toiminnanohjausjärjestelmästä. Liikkuvaan työhön sopiva toiminnanohjausjärjestelmä kuulostaa erinomaiselta vaihtoehdolta perheeni asfaltointialan yritykselle, koska yritys liikkuu jatkuvasti paikasta toiseen. Yrityksellä ei ole tällä hetkellä käytössä toiminnanohjausjärjestelmää, joka kattaisi kaiken liiketoiminnan hallintaan kuuluvat toiminnot.

Tällä työllä halutaan auttaa perheyrityksen jäseniä ja varsinkin uutta tulevaa toimitusjohtajaa näkemään muitakin toimintatapoja kuin olemassa olevat toimintatavat. Tällä hetkellä HTG-Asfaltilla on käynnissä sukupolvenvaihdos, ja lähitulevaisuudessa on tiedossa sekä vanhemman yrittäjän että sihteerin eläkkeelle siirtyminen.

Yrittäjillä itsellään ei ole aikaa eikä resursseja suunnitella vaihtoehtoja nykyaikaisempiin toimintatapoihin. Ideoinnin jälkeen kohdeyritys HTG-Asfaltti Oy:n yrittäjät olivat positiivisella mielellä ideassa mukana, ja he halusivat saada lisää tietoa nykyaikaisemmista toimintatavoista. Tässä työssä pohditaan kuitenkin vain yhtä vaihtoehtoa, joka on toiminnanohjausjärjestelmä.

HTG-Asfaltille miellyttävimmäksi toiminnanohjausjärjestelmäksi valikoitui suomalaisen Oscar Software Oy:n kehittämä Oscar T5. Pääpainona järjestelmän valinnassa oli helpokäyttöisyys, sopivuus liikkuvaan työhön ja yrityksestä syntynyt mielikuva. Tässä työssä ei perehdytä sen enempää vertailussa olleisiin järjestelmiin, koska tarkoituksena on selvittää parhaimmaksi valikoidun järjestelmän sopivuus asfaltointiyritykselle. Asfaltointiala on monelle tuntematon eikä käytäntöjä tunneta hyvin. Monet palveluntarjoajat perääntyivät kuullessaan kyseessä olevan asfaltointialan yritys.

Tätä soveltuvuussuunnitelmaa varten on hyödynnetty valituksi tulleen Oscar Software Oy:n myyntihenkilöiden kanssa käytyä myyntineuvottelua kesän alussa 2021. Myyntitaapaamisen johdosta Oscar Software teki HTG-Asfaltti Oy:lle henkilökohtaisen tarjouksen. Tarjousta hyödynnetään esimerkiksi luvussa 6, jossa käydään läpi Oscar T5:n tarjoamat toiminnot. Työssä on ollut apuna myös HTG-Asfaltin toimitusjohtaja Hannu Grönholm, tuleva toimitusjohtaja Henri Grönholm ja yrityksen sihteeri Leena Grönholm.

Opinnäytetyön on tarkoitus olla käytännönläheinen ja helposti ymmärrettävä niin, että se tuo HTG-Asfaltin yrittäjille uutta tietoa tuntemattomasta aiheesta eli toiminnanohjausjärjestelmästä. Jos Oscar T5 -toiminnanohjausjärjestelmää ei yritykselle hankita, toivon, että työ rohkaisee pohtimaan uusia tapoja, koska ne eivät ole niin hankalia kuin ehkä pelätään.

Työssä esitellään aluksi kohdeyritys HTG-Asfaltti Oy nykyisine prosesseineen ja toimintatapoineen. Selvitys toiminnanohjausjärjestelmästä hyötyineen ja riskeineen yleisesti esitetään teoriaosuudessa. Teoriaosuudessa selvennetään toiminnanohjausjärjestelmän soveltuvuus yleisesti pk-yritykselle. Oscar T5 -toiminnanohjausjärjestelmä esitellään työn kolmannessa vaiheessa. Viimeisenä on analyysi Oscar T5:n sopivuudesta kohdeyrityksen käyttöön sekä yhteenveto työn lopputuloksesta.

2 HTG-ASFALTTI OY

Tämän opinnäytetyön kohdeyrityksenä on perheyriutus HTG-Asfaltti Oy. Laitilalaisen yrityksen on perustanut vuonna 1995 Hannu Grönholm, ja se on ollut menestyvästi toiminnassa yli 26 vuotta. Tällä hetkellä on käynnissä sukupolvenvaihdos Henri Grönholmille. Yrityksen liikevaihto vuonna 2020 oli 1,5 miljoonaa euroa. Liikevaihto on melkein kuusinkertaistunut vuoden 1995 ensimmäisestä kaudesta kauteen 2020.

Vuonna 2021 yritys työllistää 7 henkilöä: 6 asfalttimiestä ja sihteerin, yrittäjät mukaan lukien. HTG-Asfaltti työllistää myös autoilijoita, sillä massan kuljetus ostetaan alihankintana.

HTG-Asfaltti toimii keväästä loppusyksyyn Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueella, tarvittaessa myös muilla alueilla. Yrityksen liiketoiminta perustuu omakotitalojen, asuntoyhtiöiden, liiketilojen ja erilaisten hallien pihojen tai lattioiden asfaltointiin pohjatöineen. Viemäri-, putkisto- tai johtoroilujen asfalttikorjaukset sekä muut asfaltointiin liittyvät korjaukset tai jyrinnät ja bitumijuotokset kuuluvat myös toimenkuvaan.

HTG-Asfaltin asiakaskuntaan kuuluvat yksityishenkilöt, yritykset, taloyhtiöt, kotitaloudet, kunnat, kaupungit ja yhteisöt, jotka saavat yksilöityä, nopeaa ja joustavaa palvelua. (HTG-Asfaltti Oy 2021.)

HTG-Asfaltille on myönnetty Suomen Asiakastiedon Platina-sertifikaatti, joka kertoo luotettavasta ja hyvinvoivasta yrityksestä. (HTG-Asfaltti Oy 2021.)

3 HTG-ASFALTTI OY:N NYKYTILANNE

TOIMINTATAVOISSA

Tällä hetkellä vuonna 2021 yrityksessä on käynnissä sukupolvenvaihdos yrityksen perustajalta pojalleen. Lähitulevaisuudessa sekä yrityksen perustaja että sihteeri eläköityvät. HTG-Asfaltin tilanne päivittäisine prosesseineen on tällä hetkellä hyvin hallinnassa, mutta toiveita käytäntöjen nykyaikaistumisesta on tullut sukupolvenvaihdoksen myötä ilmi.

Yrityksen 26 vuoden toiminnan aikana on syntynyt omat käytäntönsä liiketoiminnassa ja taloushallinnon puolella. Aikaa säästävät ja yksinkertaiset ratkaisut ovat kuitenkin tervetulleita yritykseen, ja tulevaisuuden kannalta niiden pohtiminen on tärkeää. Seuraavissa luvuissa kerrotaan yleisesti yrityksen liiketoiminnan ja taloushallinnon perusasioita.

3.1 Tarjoukset ja työtilaukset

Tarjouspyynnöt voidaan vastaanottaa yrityksen verkkosivujen kautta lomakkeella, sähköpostilla tai puhelimitse. Jokaiseen tarjouspyyntöön vastataan yksilöllisesti suunnitellulla tarjouksella annettujen tietojen ja ohjeiden perusteella.

Työtilaukset tulevat sähköpostin kautta tai suullisesti. HTG-Asfaltin yrittäjät pyrkivät käymään kaikissa työtilauskohteissa paikan päällä, koska työmaat pitää nähdä ja mitata perusteellisesti oikeanlaisen hinnan muodostamiseksi ja työmäärän hahmottamisen vuoksi.

3.2 Laskutus

Yrityksellä on laskutusta varten käytössä MLK-15 ohjelma. MLK-15-laskutus- ja tuotannonohjausohjelmisto on PR-Softin kehittämä, jota myy 1994 vuonna perustettu tietokonealan yritys Datarto. (DatArto 2021.)

HTG-Asfaltilla tätä käytetään laskujen tekoon ja ohjelmaa on räätälöity käyttöön sopivaksi. Tällä ohjelmalla saa esimerkiksi käännetyn verovelvollisuuden laskut tehtyä. Verkolaskutus on käytössä tarvittaessa, ja se on tulossa yleisemmäksi. Ohjelmasta saa myös tulostettua kirjanpitoa varten tarpeelliset tulosteet. (DatArton 2021.)

Yrityksen sihteeri suorittaa laskutuksen päivittäin. Työmailta tuodaan päivittäin käsin kirjoitetut laskutusohjeet, jotka syötetään manuaalisesti MLK-15-ohjelmaan, jossa kirjataan laskut.

3.3 Ostot

Suurin osto yrityksessä on asfalttimassa. Asfalttimassaa tilataan päivittäin puhelimitse tarvittavan määrän mukaan. HTG-Asfaltilla on omat yhteistyökumppaninsa, joiden asfalttiasemilta massa tilataan. Toisena tulee murske, jota tilataan myös tarpeen mukaan. Liimaa ja bitumia tilataan kerran tai pari vuodessa, koska sitä kuluu vähemmän verrattuna suuriin murskemääriin ja se on helposti varastoitavissa.

3.4 Kirjanpito

Kuukausittaisen alustavan kirjanpidon, eli tositteiden tiliöinnin, tekee HTG-Asfaltin sihteeri. Tämän jälkeen tositteet ja kirjanpitoaineisto toimitetaan kirjanpitäjälle tilitoimistoon. Kirjanpitoon hyödynnetään laskupäiväkirjaa, alv-raporttia ja saatujen suoritusten raporttia, jotka tulostetaan MLK-15-ohjelmasta.

HTG-Asfaltin käyttämä tilitoimisto siirtyy lähiaikoina kokonaan sähköiseksi. Tilitoimisto aikoo ottaa käyttöönsä uuden taloushallinnon ohjausjärjestelmän Procountorin. (L. Grönholm, henkilökohtainen tiedonanto 18.9.2021).

3.5 Työajanseuranta

Yrityksen työajanseurantaan ja palkanlaskentaan ei ole käytössä maksullista ohjelmistoa tai järjestelmää. Työntekijät kirjaavat käsin tehdyt työtunnit palkanmaksua varten suunniteltuun kuvassa 1 näkyvään lomakkeeseen, johon myös työmaat paikkakuntineen pitää kirjata. Sihteeri suorittaa palkanlaskennan täytettyjen lomakkeiden pohjalta. Lomake on suunniteltu kahden viikon palkkakauden mukaan.

HTG-ASFALTTI OY

TYÖTUNTIERITTELY

MATKALASKU

Työntekijä _____

Palkanmaksukausi ____ . ____ . - ____ . ____ . 2021

Pvm	Työpäivä alkoi klo	Työpäivä päättyi klo	Paikkakunta / työmaa	Tunnit yhteensä	Päiväraha	Km, oma auto
MA						
TI						
KE						
TO						
PE						
L/S						
MA						
TI						
KE						
TO						
PE						
L/S						
YHTEENSÄ						

Työntekijän allekirjoitus _____

Kuva 1. Sihteerin luoma lomake HTG-Asfaltin työntekijöille työtuntien erittelyä varten (HTG-Asfaltti Oy 2021).

3.6 Palkanlaskenta

Palkanlaskentaan käytetään internetissä toimivaa Palkka.fi-sivustoa. Palkka.fi on maksuton palkanlaskentaohjelmisto, joka sopii hyvin pienille yrityksille, kotitalouksille, yhdistyksille tai seuroille. Palkka.fi:llä voidaan laskea palkat sivukuluineen, tulostaa palkkalaskelmia tai lähettää palkkalaskelmat sähköisesti työntekijälle. Lisäksi ohjelmistosta kaikki tiedot menevät tulorekisteriin, ja palvelusta saa tarvittavat kirjanpidon tulosteet. Palvelun saa käyttöön tunnistautumalla esimerkiksi verkkopankkitunnuksilla. Palveluun tulee automaattisesti myös työntekijöiden verokortit. (Verohallinto 2021.)

Palkka.fi-palvelun tarjoavat Verohallinto, työeläkeyhtiöt, Valion eläkekassa ja Työllisyysrahasto. Palkka.fi:llä on tarjolla myös työntekijöille oma palvelu, jonka kautta työntekijä voi lähettää tuntikirjauksia suoraan työnantajan käyttämään palveluun. (Verohallinto 2021.)

4 ERP-TOIMINNANOHJAUSJÄRJESTELMÄ TEORIASSA

4.1 Toiminnanohjausjärjestelmä

Toiminnanohjausjärjestelmä (*Enterprise Resource Planning*, ERP) koostuu monesta sovelluksesta, toisin sanoen moduuleista, jotka kuuluvat yrityksen liiketoimintaprosessien hallintaan. Liiketoimintaprosessin hallintaan kuuluvat mm. taloushallinto, toimitusketjun hallinta, hankinta, myynti, varastonohjaus ja henkilöstöhallinto. (SAP 2021.)

ERP-sovellukset integroidaan käytön onnistumiseksi yhdeksi kokonaiseksi järjestelmäksi, joka käyttää yhteistä tietokantaa prosessien ja tietojen käsittelyssä. Jokaisen sovelluksen kohdalla käyttöönotto on vapaaehtoista ja yritys voi valita itse haluamansa toiminnot järjestelmään. Yksinkertaisin tapa päättää tarvittavat moduulit on, että määritellään yrityksen toiminnan kannalta välttämättömät ydinprosessit. (SAP 2021.)

ERP-järjestelmä keräilee ja välittää tietoa erilaisista toiminnoista yrityksessä. Järjestelmä on oikeastaan pakollinen suuryrityksissä ja kansainvälisissä organisaatioissa liiketoiminnan hallinnoitavuuden vuoksi, mutta pienissä yrityksissä sen käyttö on vielä tänäkin päivänä olematonta. (Ritvanen 2011, 56.)

4.2 Historia

ERP-järjestelmä on alkanut varastohallinnasta 1960-luvulla. 1970-luvulla yleistyivät MRP-järjestelmät (*Materials Requirement Planning*, MRP), jotka tarkoittavat materiaali-vaatimusten suunnittelua. Järjestelmät kehittyivät lisää 1980-luvulla, ja järjestelmiin integroitiin varaston-, tuotannon- ja jakelunhallinta. 1990-luvulla tuotannonohjaus korostui, ja järjestelmiin kehitettiin projektin-, talous- ja henkilöstöhallinta sekä sähköinen kaupankäynti. Ajan kuluessa luotiin suunnittelu- ja aikataulutussjärjestelmä APS (*Advanced Planning and Scheduling*). APS hyödyntää ERP:n dataa ja luo suunnitelmia palauttaen ne takaisin ERP-järjestelmän käyttöön. (Ritvanen 2011, 57.)

4.3 Hyödyt

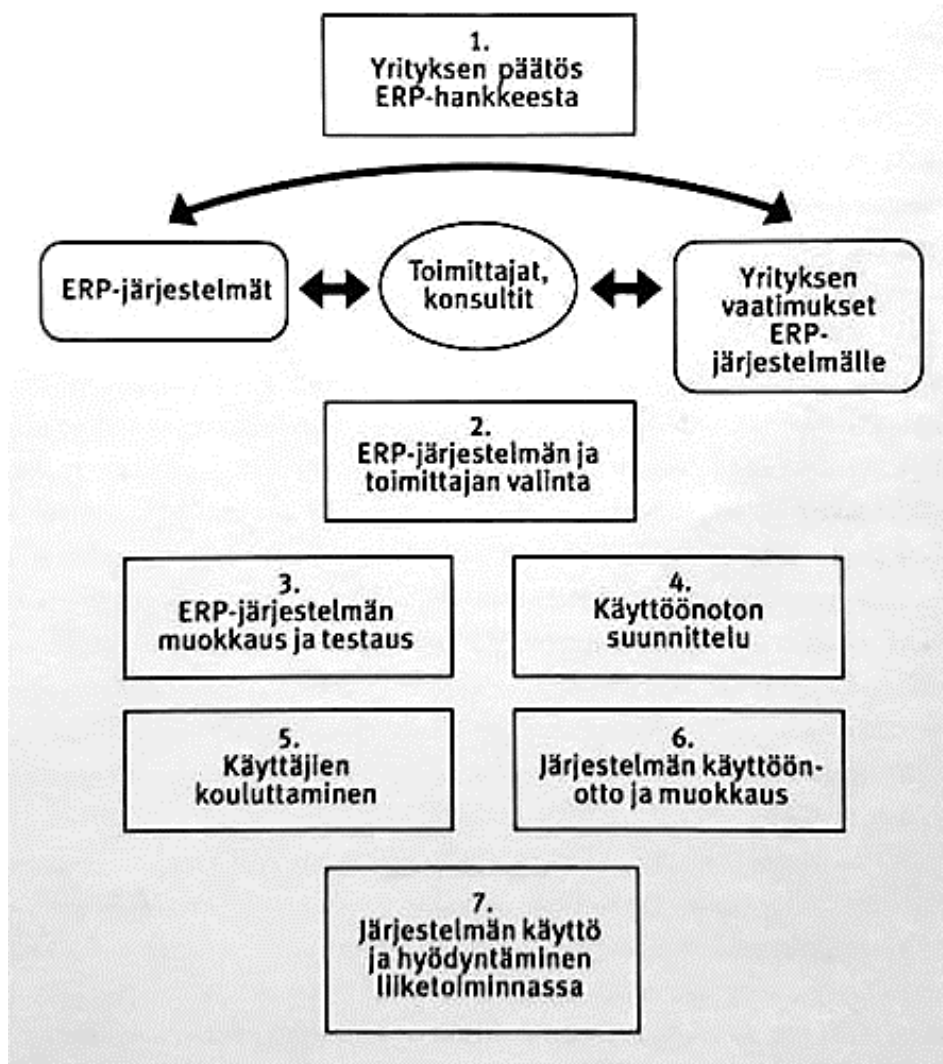
ERP-järjestelmän ansiosta saadaan yritykselle, varsinkin esimerkiksi tuotantolaitoksille, korkeampi tuottavuus, koska järjestelmä yksinkertaistaa ja automatisoi liiketoiminnan ydinprosesseja. Toiminnanohjausjärjestelmällä voidaan saavuttaa enemmän vähemmillä resursseilla. (SAP 2021.)

Yrityksen toiminnanohjausjärjestelmä käyttää vain yhtä tietolähdettä, jolloin saadaan nopeasti ja kattavasti reaaliaikaiset tiedot käytettäväiksi. Kun toiminnot ovat oikeaoppisesti hallussa, toiminnot ovat tehokkaita. Näiden avulla voidaan tunnistaa nopeasti uusia mahdollisuuksia, kehityskohteita tai ongelmia. (SAP 2021.)

Toiminnanohjausjärjestelmä mahdollistaa laadun kehitystä ja kustannussäästöjä. Ihmistyön tarve voi parhaassa tapauksessa pienentyä, ja oikeastaan se on tavoitteenakin. Työn suorittaminen kehittyy ja nopeutuu automaation avulla. Yrityksen kilpailukyky voi kasvaa tehokkaan toiminnanohjausjärjestelmän avulla, mikä johtaa liikevaihdon kasvuun pitkällä aikavälillä. (Myllymäki 2019, 32.)

4.4 Hankintaprojekti

Hankintaprojektin käynnistämistä varten luodaan suunnitelma, kuten kuvassa 2. Kaikki lähtee päätöksestä hankkia yritykselle ERP-järjestelmä, jonka jälkeen tulevalle järjestelmälle hankitaan sopiva toimittaja. ERP-järjestelmän räätälöinti, käyttöönoton suunnittelu, kouluttaminen käyttöön ja varsinainen käyttöönotto kuvataan järjestyksessä kuvassa 2. Kuvan 2 vaiheessa seitsemän käytetään jo järjestelmää hyödyntäen sitä liiketoiminnassa. (Kouri & Vilpola 2006, 13.)

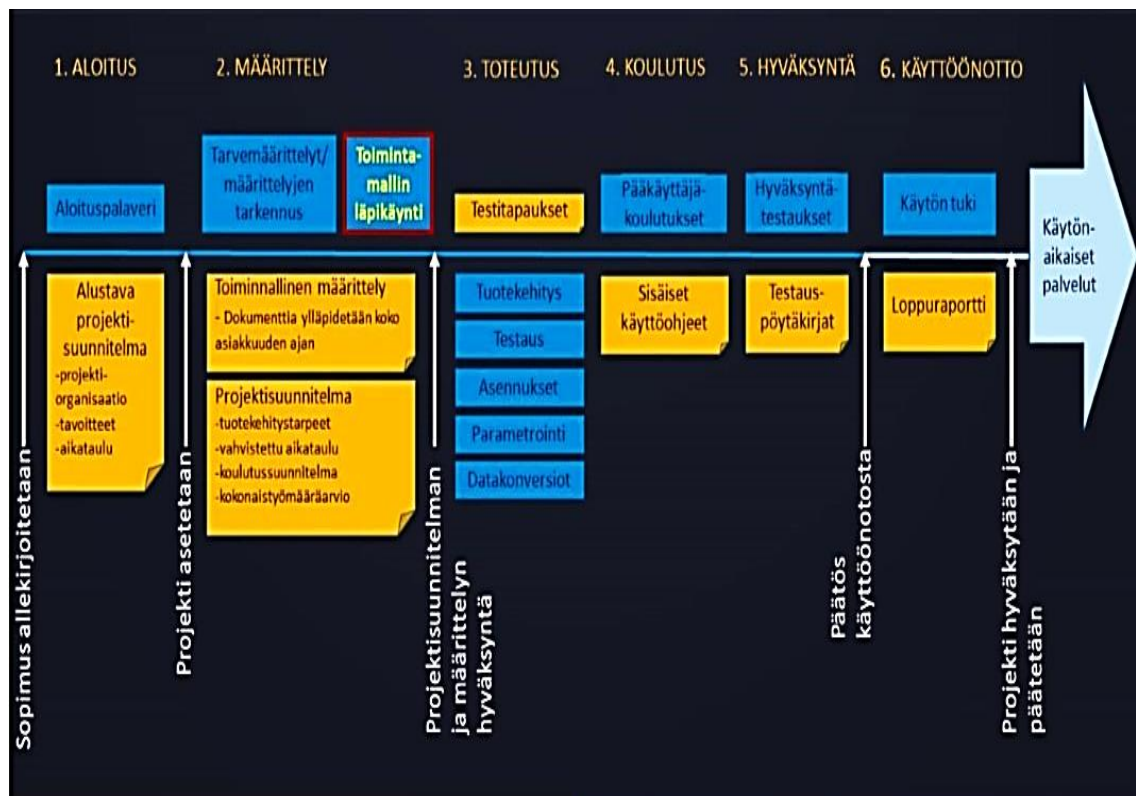

Kuva 2. Hankintaprojektin päävaiheet (Kouri & Vilpola 2006, 13).

4.5 Käyttöönottoprojekti

Toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönottoprojektin tärkeyden ymmärtäminen johtaa parhaaseen lopputulokseen. Onnistunut käyttöönottoprojekti pitää kustannukset sovitulla tasolla ja ajankäytön täsmällisenä. Käyttöönottoprojektissa suunnitellaan haastavia, teknisiä ja käytännönläheisiä asioita. (Kettunen & Simons 2001, 30.)

Erilaisia projektimalleja on olemassa yhtä monta kuin on tekijääkin. Kuvassa 3 on malliesimerkki toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönottoprojektin suunnitelmasta. Kuvan 3 suunnitelman on toteuttanut Oscar Software Oy. Käyttöönottoprojektissa vaiheet aloitus, määrittely, toteutus, koulutus, hyväksyntä ja käyttöönotto ovat keskiössä. (Oscar T5 2021, 11.)

Kuva 3. Esimerkkikuva toiminnanohjausjärjestelmän projektimalleista (Oscar T5 2021, 11).

4.6 Riskit

ERP-järjestelmän suurimmat riskit liittyvät huonosti toteutettuun käyttöönottoprojektiin. Järjestelmän hankinnassa tärkeintä on perusteellinen suunnittelu, johon pitäisi panostaa jopa enemmän, kuin varsinaiseen fyysiseen käyttöönottoon. Pahimmassa tapauksessa jotkin riskit vaarantavat koko yrityksen toiminnan, jotkin riskit tuovat vain pientä haittaa. (Myllymäki 2019, 41.)

Kustannukset voivat mennä runsaasti yli sille varatun budjetin, jos ohjelmaa muokataan jälkepäin huonon suunnittelun vuoksi. Ei ole myöskään itsestään selvää, että järjestelmän toiminnot ja organisaation prosessit sulautuisivat täydellisesti yhteen. Yhteensopivuus ongelmia voi olla varsinkin pienemmillä yrityksillä tai harvinaisilla toimialoilla. Kaikista huolimattomuusvirheistä voi muodostua suuret kustannukset. (A Guide to ERP 2014, 86.)

5 TOIMINNAHOAJAUSJÄRJESTELMÄN SOVELTUVUUS PK-YRITYKSISSÄ

Pienten ja keskisuurten yritysten eli pk-yritysten lähtökohdat toiminnanohjausjärjestelmien hyödyntämiseen ovat hieman erilaisia kuin suurten yritysten lähtökohdat. Suuryritykset tarvitsevat täydellisen tuotannonohjauksen, tuotannon- ja toimitusketjunhallinnan, liiketoimintaprosessien sujuvoittamiseksi ja tuottavuuden parantamiseksi. Pk-yritykset tarvitsevat järjestelmältä sekä teknisesti että toiminnallisesti erilaisia vaatimuksia. Toiminta hahmotetaan työntekijöiden tai työvaiheiden kautta ja siksi on ajoittain vaikeaa esittää tarkasti järjestelmiin liittyviä toiveita. (Ritvanen 2011, 61.)

Pk-yritykselle sopivista toiminnanohjausjärjestelmistä voidaan olla montaa mieltä. Jotkin toiminnanohjausjärjestelmät vaikuttavat erittäin monimutkaisilta, mutta yleensä ne ovatkin suunniteltu suurille yrityksille. Pk-yritykset tarvitsevat käyttöönsä ketteriä ja joustavia toiminnanohjausjärjestelmiä, joita olisi helppo integroida jatkuvasti kehittyvässä liiketoimintaympäristössä. (Kettunen & Simons 2001, 49.)

5.1 Pk-yrityksen määritelmä

Yritys määritellään pieneksi tai keskisuureksi yritykseksi, jos yrityksen palveluksessa työskentelee vähemmän kuin 250 työntekijää ja jos yrityksen liikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa vuodessa. Yrityksen taseen loppusumma saa olla enintään 43 miljoonaa euroa. Yrityksen pitää täyttää myös riippumattomuuden perusteet. Perusteissa pääomasta tai äänivaltaisista osakkeista 25 prosenttia tai enemmän, ei saa olla sellaisen yrityksen omistuksessa, mikä ei täyttäisi Pk-yrityksen määritelmiä. (Tilastokeskus 2021).

Pienen ja keskisuuren yrityksen erottamiseksi on omat määritelmänsä. Yrityksen katsotaan olevan pieni yritys, jos yrityksessä työskentelee alle 50 työntekijää ja jos liikevaihto on maksimissaan 10 miljoonaa euroa vuodessa. Määritelmään kuuluu myös edellisessä kappaleessa mainitut riippumattomuuden perusteet. (Tilastokeskus 2021).

5.2 Haasteet

Pk-yritykset kokevat, että toiminnanohjausjärjestelmät ovat joustamattomia, mutta niin on myös pienten yritysten toimintakin. Järjestelmien käyttöönotto vie paljon resursseja, rahaa ja aikaa, jota monilla pk-yrityksillä ei ole. Yrityksen taloudellinen tilanne voi kärsiä käyttöönotosta, jos huonon suunnittelun vuoksi kustannukset kasvavat ja projekti pitkittyy. (Ritvanen 2011, 61.)

ERP-järjestelmän hankinta- ja käyttöönottoprojektin laaja mittakaava strategisista päätöksistä tavoitteen saavuttamiseen vie pk-yritykseltä pitkän ajan. Suurin aika kuluu järjestelmälliseen suunnitteluun tavoitteiden ja vaatimuksien osalta. Järjestelmän virallinen käyttöönotto vie vain lyhyen ajan. Pk-yrityksillä aika on mitattavissa viikoilla tai kuukausilla mutta suurilla organisaatioilla vuosissa. (Kouri & Vilpola 2006, 12.)

5.3 Pk-yritysten kokemuksia toiminnanohjausjärjestelmän hankinnasta ja käytöstä

Pk-yritykset kokevat toiminnanohjausjärjestelmät pelottaviksi järjestelmiksi sekä hankinta- ja käyttöönottoprojektit haastavaksi ja raskaaksi. Pk-yrityksissä katse on tuottavaan ja nopeasti toimivaan toiminnanohjausjärjestelmään, kun taas on koettu, että järjestelmän toimittajilla on tavoitteena saada projekti vietyä läpi kustannustehokkaasti. Pk-yritykset ovat kuitenkin yleensä tyytyväisiä toiminnanohjausjärjestelmään alun pelkojen siirtyessä, kun ajan saatossa huomataan toiminnan paranevan. (Kettunen & Simons 2001, 53–55.)

6 TOIMINNAHOJAUSJÄRJESTELMÄN TUOTTAJA OSCAR SOFTWARE OY

HTG-Asfaltille sopivimmaksi toiminnanohjausjärjestelmäksi valikoitui suomalaisen yrityksen Oscar Softwaren kehittämä Oscar T5. Ratkaisuun vaikuttivat järjestelmän sopivuus liikkuvaan työhön, järjestelmän mobiilikäyttöisyys, kotimaisuus, yksinkertaisuus ja erinomainen asiakaspalvelu.

Suomalainen Oscar Software Oy on yritysten korkeatasoisiin tietojärjestelmiin erikoistunut yritys, jonka päätoimipaikka sijaitsee Tampereella sekä sivutoimipaikat Espoossa, Raisiossa, Helsingissä, Kotkassa ja Mikkelissä. Ohjelmistojen lisäksi yritys tarjoaa asiakkaille kattavaa taloudenhallintapalvelua sekä muita liiketoiminnan tukipalveluita. Yhtiö on perustettu vuoden 2005 alussa, mutta taustalta löytyy 30 vuoden kokemus sekä osaaminen yritysten toiminnan- ja taloudenohjauksesta, että liiketoiminnan kehittämisestä. (Oscar Software Oy 2021.)

Oscar Software Oy:n palveluja käyttää päivittäin noin 800 yritystä yli kymmenessä eri maassa. Yhtiölle on myönnetty muun muassa Kauppalehden Kestomenestyjä, Kasvu-yritys sekä Menestyjäyritys -tunnustus sekä Suomen Asiakastiedon Platina -sertifikaatti, jotka kertovat luotettavasta yhteistyökumppanista. (Oscar Software Oy 2021.)

6.1 Oscar T5-toiminnanohjausjärjestelmä

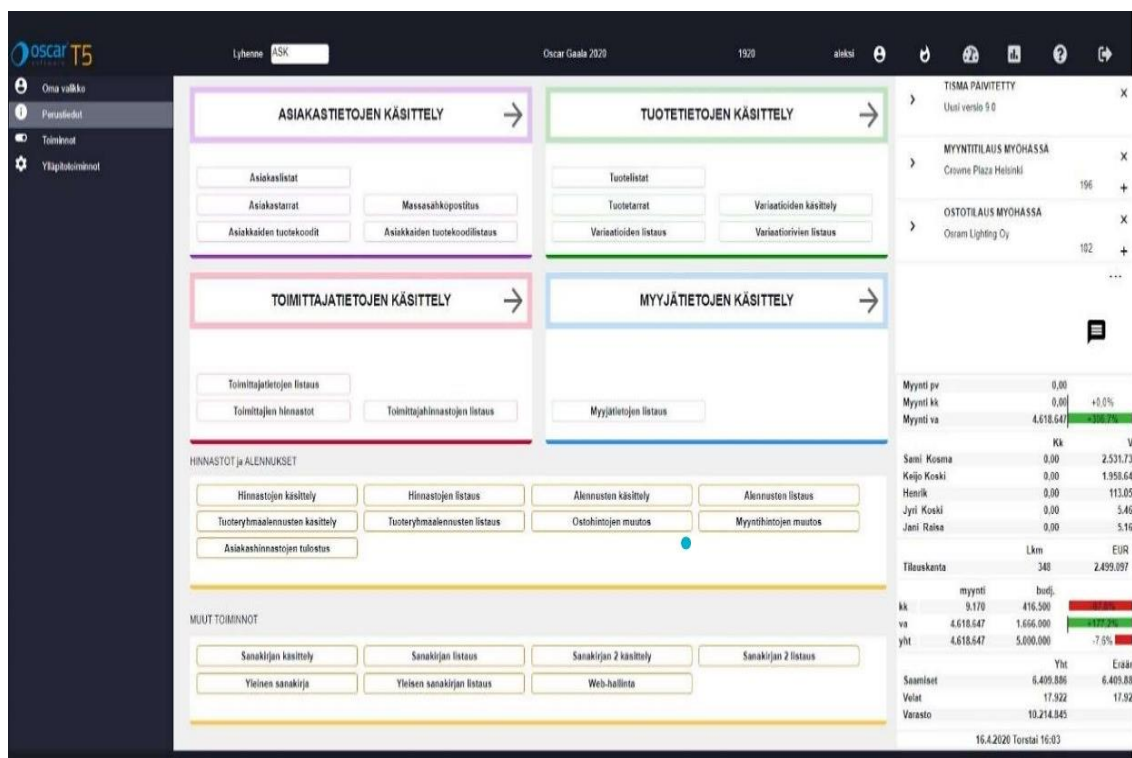
Oscar T5 on selainpohjainen, kompakti ja helppokäyttöinen järjestelmä. Oscar T5-toiminnanohjausjärjestelmää kehitetään aktiivisesti mobiilikäyttöliittymien osalta. Tärkeänä osana kehityskaarta on myös mahdollisimman pitkälle automatisoidut prosessit ja liittymät muihin järjestelmiin. (Oscar T5 2021, 5.)

6.2 Järjestelmän yleiskuvaus ja teknologia

Käyttöliittymä on selainpohjainen ja skaalautuu käytettävän selainikkunan kokoon kuten kuvassa 4 voidaan havaita. Selainpohjainen käyttöliittymä tarkoittaa, että erillisiä ohjel-

mistoja ei ladata tietokoneelle. Päänäkymää voidaan muokata omaan käyttöön soveltuvimmaksi. Kuvassa 4 nähdään esimerkiksi asiakastietojen tai tuotetietojen käsittelysovellus, mutta ensi näkymään voidaan valita esimerkiksi laskutus tai tilausten käsittely.

Tietokoneeseen asennettavan desktop-liitännäisen kautta hallinnoidaan tulostamista ja dokumenttien arkistointia. Mobiililaitteita varten löytyy oma Oscar T5 helppokäyttöliittymä, joka on optimoitu kännykkä- ja tabletti kokoisiin laitteisiin. (Oscar T5 2021, 9.)

Kuva 4. Esimerkkikuva käyttöliittymän päänäkymästä (Oscar T5 2021, 14).

Järjestelmän tietoturva

Oscar T5 liiketoiminta-alustan tietokannan ja datan tietoturvasuus perustuu Cobol-tietokannan ominaisuuksiin. Liiketoiminta-alustan eri järjestelmiin käyttäjien tunnistautuminen tapahtuu aina käyttäjätunnuksen ja salasanan avulla. Salasana on aina kryptattu, jolloin edes pääkäyttäjä ei voi sitä selvittää. Järjestelmää käytetään suojatun HTTPS-yhteyden yli ja pilvipalvelun varmuuskopiointi tapahtuu vähintään kerran vuorokaudessa. (Oscar T5 2021, 9.)

Tietokanta ja infrastruktuuri

Asiakkaat voivat käyttää ohjelmistoja turvallisesti ajasta ja paikasta riippumatta Oscarin pilvipalvelussa. Oscarin IT-asiantuntijat hallinnoivat keskitetysti Pilvipalveluun asennettuja ohjelmistoja ja Oscar vastaa tällöin ohjelmistojen ja palvelimien toiminnasta, päivityksistä, ylläpidosta, lisensseistä, varmuuskopioinnista sekä tietoturvasta. Asiakas tarvitsee ainoastaan tietokoneen, Windows- tai MacOS käyttöjärjestelmän ja Internet-yhteyden. (Oscar T5 2021, 10.)

Infrastruktuurivaatimuksena on myös päivityssyklissä oleva Windows-käyttöjärjestelmä tai vastaava muu ajantasainen käyttöjärjestelmä sekä HTML5:een yhteensopiva selain. (Oscar T5 2021, 10.)

6.3 Integrointi ja liitettävyys muihin järjestelmiin

Oscar liiketoiminta-alustaan voidaan integroida ulkopuolisia järjestelmiä. Liitäntöjen teko ulkopuolisiin järjestelmiin on vaivatonta avoimien standardirajapintojen kautta ja Oscarissa olevien tietojen hyväksikäyttö on helppoa ja tiedot saadaan vietyä Excel-, CSV- tai muihin vastaaviin muotoihin. Integraation avulla virheiden määrät vähenevät sekä saadaan reaaliaikaisempaa informaatiota. (Oscar Software Oy 2021, 10.)

Oscariin voidaan integroida esimerkiksi kolmannen osapuolen verkkokauppa, palkanlaskenta, kulunvalvonta, tiedonkeruuohjelma, tilitoimisto tai logistiikkakumppani. Eri järjestelmien välisessä kommunikaatiossa tuetaan metakieli teknologiaa. Oscar T5 liiketoiminta-alusta tukee EDI (*Electronic Data Interchange*, EDI) suomeksi sanottuna OVT (*organisaatioiden välinen tiedonsiirto*, OVT) -rajapintayhteyksiä. (Oscar T5 2021, 10; OWS Finland 2021, 3.)

Oscar tarjoaa liittymät eri kauppakumppaneille tuotteistetusti. Finvoice-verkkolaskujen käsittely on järjestelmässä vakiona. Järjestelmä voi tarjota myös paperisten ostolaskujen skannaus- ja tulkintapalvelun sekä myyntilaskujen tulostuspalvelun. Myös pankki-integraatio on mahdollista sisältäen sähköisen arkistointipalvelun. (Oscar T5 2021, 10.)

6.4 Oscar T5:n yleisimmät moduulit

Myynti

Myyntimoduuli mahdollistaa monipuolisen tilausten käsittelyn. Myyntimoduulissa voidaan käsitellä tarjouksia, tehdä tarjouslaskentaa ja tulostaa mahdollisia tulosteita asiakkaille. Verkkolaskujen lähetys, myyntiraporttien tulostus, pankki-integraatio ja maksupostien hallinta on myös mahdollista. (Oscar T5 2021, 5.)

Myyntireskontra

Tällä mahdollistetaan myyntilaskujen, myyntisuoritusten ja ennakkomaksujen käsittely. Tällä voidaan luoda perintälistaa ja tulostaa maksukehotuksia, myös korkolaskutus onnistuu. Myyntireskontrasta voidaan tulostaa kassavirtalaskemia tai hankkia kirjanpitoa varten erilaisia listauksia. (Oscar T5 2021, 6.)

Ostot

Tarjouspyyntöjen ja ostotilausten käsittely ja tulostus, myös eri kielillä. Ostopäätösten teko, automaattiotot hälytysrajoihin ja ostoimpulseihin perustuen. Ostomoduulissa käsitellään tavaran saapumista ilmoituksineen, huolintalaskuja, jälkihinnottelua ja toimitusvalvontaraportteja. (Oscar T5 2021, 5.)

Ostoreskontra

Ostoreskontra kattaa ostolaskujen käsittelyn, verkkolaskujen vastaanoton, erääntymisluettelot, ulkomaanmaksut päivittyvällä valuuttakurssilla ja ennakkosuoritusten käsittelyn. Ostoreskontrasta saa listaukset kirjanpitoa varten ja tarvittaessa tiliöintierojen etsinnän. (Oscar T5 2021, 5.)

Tilastoinnit

Tilastointimoduulista saa lasku-, myynti-, osto- ja rivikohtaiset tilastoinnit. Kuukausikohtaiset tilastoinnit neljän vuoden ajalta tuotteittain, tuoteryhmittäin, asiakkaittain ja asiakasryhmittäin. Vuosittainen tilastointi maksimissaan viiden vuoden ajalta tuotteittain, asiakkaittain ja myyjittäin. Tilastoinneista saa myös intrastat-tilastoilmoituksen, projektiseurannan ja projektilaskelman. (Oscar T5 2021, 6.)

Kojetaulu

Kojetaulu on graafinen näkymä yrityksen avainlukuihin mittareilla. Mittarityyppejä ovat lista, kaavio tai kartta. Nämä ovat määriteltävissä ja jokaisella pääkäyttäjällä on mahdollisuus valita haluamansa näkymä. (Oscar T5 2021, 7.)

6.5 Työajanseuranta

Työajanseurantaan saa käyttäjilleen räätälöidyn näkymän, joka on käyttäjällä mobiililaitteessa. Kuvassa 5 on esimerkkikuva työajanseurantasovelluksesta, jossa näkyy selkeästi esimerkiksi työntekijän työajan sisään- ja uloskirjaus painikkeet (Oscar T5 2021, 7). HTG-Asfaltin tapauksessa kuvassa 5 näkyvään viestikenttään voisi kirjoittaa päivän työmaan tai työmaiden paikkakunnan.

Työajanseurantaan kuuluu hallintakäyttöliittymä ja liittymä palkanlaskentaan. Työvuoro-tyyppien logiikan saa asetetuksi noin kymmenestä eri tyypistä. Työajanseurantaan kuuluu pilvipalvelu, käyttöönotto ja koulutus. (Oscar T5 2021, 7.)

oscar

Sisään/ulos

Henkilö:
133

Käyttäjänimi:
Keijo Koneistaja

Työvuoro #
Käntää vuoro 7-15

Työpäivä päättyne: 12.03.2021 14:46:55

Kokosaldo: 288.00
Tunnit: 0.0
Saldo: 0.0

Sisään

Syy sisään

Hälytyskäynti

Loma

Viesti: I

Tallenna

In/Out tilanne näkymä

Pvm	Koodi	Saldo	Käyttö
		Tuntimäärät sisään	
		Päivän leimaukset	
12.03.2021 14:46:39	T01	Työpäivä alkunsa	
12.03.2021 14:46:55	T02	Työpäivä päättyne	

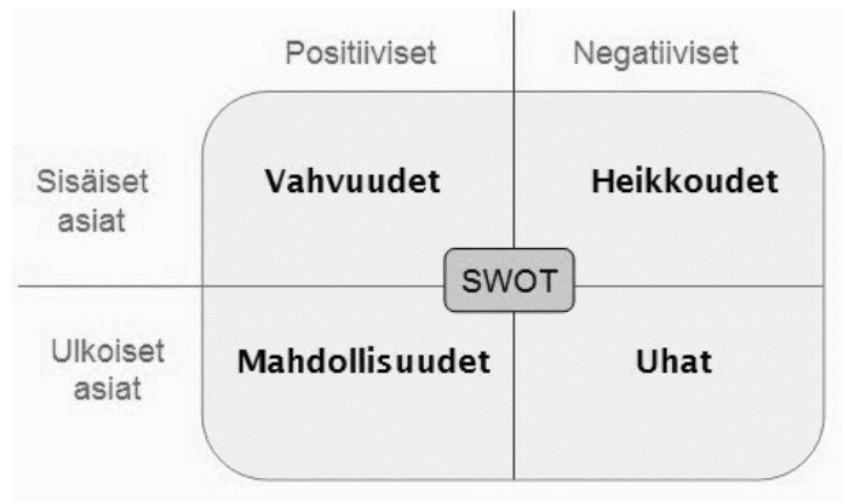
Kuva 5. Esimerkkikuva työajanseurannan päävalikosta mobiililaitteella (Oscar T5 2021, 7).

7 OSCAR T5:N SOVELTUVUUDEN ARVIOINTI HTG-ASFALTTI OY: LLE

7.1 SWOT-analyysi

SWOT-nelikenttäänalyysiä käytetään strategian laatimisessa, ongelmien tunnistamisessa, arvioinnissa ja kehittämisessä. Menetelmä on yksinkertainen ja erittäin hyödyllinen yrityksen toiminnan kehittämisessä ja projektien- tai hankkeiden suunnittelussa. Menetelmässä pohditaan sekä positiivisia, että negatiivisia puolia. Usein huomioon otetut asiat voivat olla SWOT-analyysissä sekä positiivisia että negatiivisia. (Suomen Riskienhallintayhdistys 2021.)

SWOT-analyysissä päästään selvittämään harkinnassa olevien hankkeiden mahdollisuuksia ja riskejä kuvan 6 mukaisella pohjalla. SWOT-analyysissä pohditaan hankkeen vahvuuksia (S=*Strenghts*), heikkouksia (W=*Weaknesses*), mahdollisuuksia (O=*Opportunities*) ja uhkia (T=*Threats*), joiden avulla saadaan erilaisia näkemyksiä tulevasta hankkeesta. (Myllymäki 2019, 41.)

Kuva 6. SWOT-nelikenttäänalyysi (Suomen Riskienhallintayhdistys 2021).

7.2 HTG-Asfaltti Oy:lle rakennettu SWOT-analyysi

Tässä työssä hyvä tapa selvittää Oscar T5-toiminnanohjausjärjestelmän sopivuus HTG-Asfaltti Oy:n käyttöön on hyödyntää SWOT-analyysi menetelmää. Kuvassa 7 on HTG-Asfaltti Oy:lle tehty oma SWOT-analyysi, jossa pohditaan toiminnanohjausjärjestelmän vahvuuksia, heikkouksia, mahdollisuuksia ja uhkia Oscar T5-järjestelmän hankinnasta ja käytöstä yritykselle.

7.3 Vahvuudet

Toiminnanohjausjärjestelmän vahvuuksiin löytyi monia eri asioita, niin kuin kuvasta 7 nähdään ensimmäisestä oikeanpuoleisesta laatikosta nelikenttäanalyysissä.

Järjestelmä mahdollistaisi parhaimmillaan sen, että se pitäisi sisällään yrityksen taloushallinnon, myynnin, laskutuksen, työajanhallinnan, kirjanpitoon ja palkanlaskuun liittyvät asiat. Nämä kaikki olisivat määrättyjen pääkäyttäjien hallinnoitavissa.

Järjestelmän käytön olisi mahdollista saada yksinkertaiseksi ja helpoksi, mutta se vaatii oman aikansa. Järjestelmän tarjoajat ovat sitoutuneita koulutukseen ja avunantoon. Järjestelmän hankintaan sisältyy monipuolinen, kaiken kattava koulutus ja koulutusta saa palveluna tarpeen vaatiessa lisää.

Kuten kuvassa 7 mainitaan, järjestelmän käyttöönoton voi suunnitella itselleen parhaimmaksi näkemällä tavalla, eikä siitä välttämättä tarvitse ottaa käyttöön kuin itse haluamansa moduulit. Onnistunut käyttöönotto vaatii projektisuunnitelman, jossa mukana ovat palveluntarjoajan suunnittelijat.

HTG-Asfaltti Oy:n tapauksessa paras käyttöönottotapa olisi kauden jälkeen, jolloin saisi rauhassa tutustua käyttöön ja järjestelmän mahdollisuuksiin. Tästä toinen ääripää olisi ottaa järjestelmä heti käyttöön kauden alettua, mutta se olisi liian riskialtista, eikä ylimääräistä aikaa uuden opetteluun välttämättä löydy.

Järjestelmän oikeaoppinen käyttö säästäisi myös aikaa, kuten kuvassa 7 on mainittu. Esimerkiksi, jos syöttää tilauksen tiedot suoraan valmiille pohjalle odottaen hyväksyntää laskutukseen. Tämä onnistuisi myös toimitusjohtajalta tarpeen vaatiessa, vaikka suoraan työmaalla. Sähköiset tilaukset ja tarjouspyynnöt tulisivat järjestelmään, jolloin ne

muokataan oikeanlaisiksi ja asetetaan tilaukseksi. Tilaus hyväksytään lopuksi myynniksi ja laskutetaan asiakkaalta.

Työajanseuranta ja palkanlaskenta helpottuisivat, kun jokainen työntekijä kirjaa päivittäin työtuntinsa ja paikkakunnan henkilökohtaiseen sovellukseensa mobiililaitteessa, josta tiedot siirtyvät suoraan pääkäyttäjän nähtäväksi työajanseuranta moduuliin. Tämäkin asia liittyy ajansäästöön ja yksinkertaistumiseen niin kuin kuvassa 7 mainitaan.

Ohjelma räätälöidään yritykselle sopivaksi ja ohjelmaan saa valita itse tarvitsemansa moduulit. Esimerkiksi Oscar T5:ssä olisi tarjolla varaston hallinta sovellus, mutta sitä kohdeyritys ei välttämättä tarvitse.

Yhtenä järjestelmän suurimpana vahvuutena on sen kuvassa 7 mainittu mobiililaitteille sopiva käytettävyys, jolloin se on liikkuvaan työhön erinomainen. Yrityksen johtajilla on jo tällä hetkellä käytössä tabletit ja älypuhelimet.

7.4 Heikkoudet

Kuvassa 7 todetaan, että Oscar T5 olisi yritykselle suuri ja kallis investointi. Järjestelmän hinta määräytyy suunnittelun, valmistelun ja koulutuksen lisäksi käytettävien moduulien määrästä ja laajuudesta, integrointi päätöksistä, mahdollisista lisäpalveluista ja pääkäyttäjien määrästä. (Oscar T5 2021, 8.)

Kustannukset ovat ensimmäisenä vuotena suurimmat oston, koulutuksen ja räätälöinnin vuoksi. Oscar Software tarjosi kolmen vuoden sopimusta, jonka jälkeen kuukausihinta laskee 25 %. Kuukausihinta voi muuttua, mikäli ohjelmistokokonaisuutta muutetaan. (Oscar T5 2021, 8.)

Järjestelmän käyttöönoton myötä suuret taloushallinnon muutokset aiheuttaisivat paljon lisätyötä, epävarmuutta ja opettelua kuten kuvassa 7 tulee ilmi. Käyttöönotosta tulisi pitkä prosessi parhaan lopputuloksen saamiseksi.

Yhtenä heikkoutena on myös järjestelmän todellinen tarpeellisuus yrityksen käyttöön niin kuin kuvassa 7 kerrottiin. Yritykselle on kehittynyt 26 vuoden toimintansa aikana omat toimintatavat ja käytännöt, jotka toimivat. Heikkoutena on, että halutaanko kehittyä toiminnassa nykyaikaisempaan suuntaan.

7.5 Mahdollisuudet

Paras mahdollisuus olisi, että järjestelmän avulla hoituisi kokonaisvaltaisesti yrityksen liiketoiminnan hoitaminen, ilman erillisiä ohjelmistoja nopeasti ja yksinkertaisesti. Tulevaisuudessa lopullinen sukupolvenvaihdos ja toimiston siirtyminen uusiin tiloihin tuo esiin uusia haasteita, ja jotain on joka tapauksessa toiminnassa muutettava.

Järjestelmä helpottaisi tulevaisuudessa HTG-Asfaltin ja tilitoimiston yhteistyötä, koska tilitoimisto on siirtymässä kokonaan sähköiseksi, kuten kappaleessa 3.4 kerrottiin. Oscar T5-ohjelmasta saa siirrettyä reskontratiedot aineistotietona tilitoimiston tulevaan Procountor-järjestelmään. (S. Salonsaari, henkilökohtainen tiedonanto 24.9.2021.)

Oscar T5-järjestelmää voidaan käyttää missä paikassa tahansa mobiilisovelluksen vuoksi. Liikkuvaan työhön sopiva toiminnanohjausjärjestelmä on erinomainen asfaltointialan yritykselle, koska yritys liikkuu jatkuvasti paikasta toiseen, eivätkä yrittäjät voi päivittäin käydä raportoimassa toimistolla. Yrityksen sihteeri pystyisi hoitamaan työnsä missä paikassa tahansa tai toimitusjohtaja tekemään kirjauksia työmaalla.

Palkanlaskenta hoituisi nopeammin työajanseuranta sovelluksen avulla, ajasta ja paikasta riippumatta. Konkreettinen muutos työajanseurantaan on nähtävissä kuvissa 1 ja 5. Työajanseuranta hoituisi työntekijöiltä mobiilisovelluksen kautta, sen johdosta ei tarvitsisi kerätä työntekijöiden täyttämiä työtuntilomakkeita ja saada niistä selvää. Työajanseuranta sovelluksesta tiedot siirtyvät automaattisesti palkanlaskenta moduuliin.

Lisäetuna järjestelmästä saa erilaisia tilastoja, esimerkiksi myyntierittelyt haluamallaan ajanjaksolla, asiakasryhmällä tai alueella. Tässä tapauksessa alueella voidaan tarkoittaa paikkakuntaa tai työnkuvaa. Myös päivittäiset asfalttimassan ostot voidaan kirjata ohjelmaan, ja saadaan seuranta asfalttimassan menekistä. Erilaisten tilastointien avulla voidaan myös helposti nähdä, olisiko jollain osa-alueella lisää kehitettävää. Voidaan esimerkiksi huomata, että pitäisikö tietyille kaupungeille markkinoida enemmän, jotta saadaan hiljaisemmille alueille lisää myyntiä.

Kalliin hankinnan positiivinen puoli on, että kuukausihinta laskee 3 vuoden käytön jälkeen 25 %. Kolmessa vuodessa ehtii syntyä toimivat rutiinit järjestelmän käyttöön, jolloin olisi miellyttävää maksaa vähemmän.

7.6 Uhat

Uhkana on epävarmuus, soveltuuko järjestelmä oikeasti asfaltointialan yritykselle ja onko se tarpeeksi muokattavissa helppoon käyttöön. Tulisiko järjestelmä vastaamaan hintaansa tarpeellisuuden kannalta ja maksaisiko se tulevaisuudessa itsensä takaisin.

Käyttöönotto vaatisi myös pääkäyttäjien ja työntekijöiden yhteistyötä ja halua kehittyä, jottei kuvassa 7 mainittua muutosvastarintaa syntyisi. Muutosvastarinta on uusien menetelmien hankinnassa hankala hidaste, mutta kuitenkin ymmärrettävä. Uusi järjestelmä ja uudet käytännöt veisivät paljon aikaa toimiakseen oikeanlaisesti.

Käytön opettelu ja uusien tapojen ymmärtäminen vie paljon aikaa ja matkan varrella voi syntyä epävarmuutta ja muutosvastarintaa. Ennalta arvaamattomat ongelmat kuuluvat myös uhkiin niin kuin kuvassa 7 kerrotaan.

Jos järjestelmän käyttöönottoon päädytään, pitää tehdä monipuolinen projektisuunnitelma ja riskianalyysi, vahinkojen ja ylimääräisten kustannuksien minimoimiseksi. Tässä tapauksessa pitäisi luottaa järjestelmäntarjoajan projektisuunnittelumalliin, joka on kuvassa 3, sekä heidän apuunsa.

Toiminnanohjausjärjestelmän käyttö ja sen onnistunut toiminta, on yrityksessä jokaisen järjestelmää käyttävän henkilön vastuulla. Syötettyjen tietojen pitää olla oikeanlaisia ja ajan tasalla. Pienistä näppäilyvirheistä voisi muodostua suuria ongelmia tai kustannuksia, esimerkiksi kappalemäärät, väärin syötetyt kustannukset tai virheelliset laskutukset. Virheet voidaan kuitenkin huomata, kun yleensä syötetyt tiedot menevät porrastavasti seuraavan ikkunaan tarkasteltavaksi.

Strengths - Vahvuudet	Weaknesses - Heikkoudet
<ul style="list-style-type: none"> - Räätylöödään yritykselle sopivaksi - Yrityksen kaikki tieto järjestelmässä - Käyttö yksinkertaista ja helppoa lopuksi - Epäselvien kirjausten loppuminen - Säästää aikaa, kunnes käyttö sujuvaa - Nopea laskutus mahdollisuus - Integrointi - Kehittäjien tuki, palvelu ja neuvonta - Käyttöön otto omalla tahdilla - Käyttäjät näkee reaaliajassa tiedot - Mobiilikäyttöinen - Etänä työskentely - Tilastoinnit 	<ul style="list-style-type: none"> - Tarpeellisuus - Taloudellisesti kallis investointi - Pitkä prosessi - Suuri muutos - Kaikki toiminnot yhden ohjelman takana
Opportunities - Mahdollisuudet	Threats - Uhat
<ul style="list-style-type: none"> - Käyttöön otto omalla tahdilla - Yhteistyökumppanit - Tulevaisuus - Tilastoinnit - Etämahdollisuus - Työajanseuranta - Nykyaikaisuus - Toiminnan yksinkertaistaminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Hyödyntäminen - Käyttäjien koulutus ja opastus - Suulliset tilaukset - Tietoliikenne / yhteysongelmat - Muut tiedostamattomat ongelmat - Muutosvastarinta - Käyttäjien osaamattomuus

Kuva 7. Työtä varten rakennettu SWOT-analyysi toiminnanohjausjärjestelmän positiivisista ja negatiivisista puolista HTG-Asfaltti Oy:lle.

7.7 HTG-Asfaltti Oy:n mielipiteitä

Suuri hankinta ja muutos aiheuttaa epävarmaa oloa, mutta työn avulla sai kuitenkin paljon tietoa uudesta asiasta. Tulevaisuutta ajatellen on tärkeää tietää eri mahdollisuuksista, vaikka juuri tätä toiminnanohjausjärjestelmää ei tulisikaan hankituksi. Helppokäyttöisyys ja käytön sujuvuus tulisi olla tärkeintä. (Grönholm, H 2021.)

Oscar Software vaikuttaa yrityksenä luotettavalta ja ammattitaitoiselta. Oscar T5 järjestelmä vaikuttaisi olevan helppokäyttöinen, eikä se olisi liian monimutkainen. Mobiilikäyttöisyys kuulostaa erinomaiselta ja sopivalta, koska tietokoneella ei voida olla työaikana. Esimerkiksi tabletilla saisi päivän aikana kirjattua kaiken tarpeellisen tai voisi tarkastella muita tietoja järjestelmästä. Järjestelmän työajanseuranta vaikuttaa nykyaikaiselta ja se olisi hyvä muutos. (Grönholm, H 2021.)

Toiminnanohjausjärjestelmän hankinta on kallista ja pitää miettiä onko se tarpeellista hinnan ja hyödyn puolesta. Uuden opettelemiseen menee kauan aikaa, mutta loppujen lopuksi järjestelmä tulisi säästämään aikaa laskutuksessa ja palkanlaskennassa. Arkistointi- ja paperityö vähenisivät huomattavasti. (Grönholm, L 2021.)

8 YHTEENVETO

Opinnäytetyössä selvitettiin Oscar T5-toiminnanohjausjärjestelmän sopivuutta kohdeyrityksen HTG-Asfaltti Oy:n käyttöön. HTG-Asfaltti Oy on asfaltointialan pk-yritys, josta se luokitellaan vielä pienyritykseksi.

Soveltuvuutta varten opinnäytetyössä selvennettiin kohdeyrityksen nykytilanne ja Oscar T5-järjestelmän toiminnot. Opinnäytetyön teoriaosuudessa selvennettiin yksinkertaisesti mikä on toiminnanohjausjärjestelmä, mitä mahdollisuuksia sillä on ja mitä haasteita se sisältää. Lisäksi teoriaosuudessa käytiin läpi toiminnanohjausjärjestelmää pk-yritysten kannalta. Tämän työn teoriaosuuden tavoitteet saavutettiin työssä olleiden yritysten avulla, Oscar Software Oy:n laatimalla henkilökohtaisella tarjouksella sekä toiminnanohjausjärjestelmiin ja riskienhallintaan liittyvällä kirjallisuudella ja aineistoilla.

Toiminnanohjausjärjestelmän tuottajaa piti harkita tarkoin, koska asfaltointiala on jo itsessään monille toiminnanohjausjärjestelmien tarjoajille tuntematon. Oscar Software Oy:n myyjät eivät kyseenalaistaneet asfaltointialaa, vaan he halusivat tarttua tilaisuuteen tulla mukaan suunnittelemaan toiminnanohjausjärjestelmän sopivuutta HTG-Asfaltille. Tästäkin syystä Oscar T5 valikoitui opinnäytetyöhön malliksi ja mahdolliseksi hankinnaksi HTG-Asfaltti Oy:lle. Valintaan vaikuttivat myös järjestelmän mobiilikäyttöisyys, kottimaisuus, yksinkertaisuus ja erinomainen asiakaspalvelu. Oscar Softwarella ei ollut ennestään asfaltointialan asiakkaita.

SWOT-analyysi luotiin HTG-Asfaltin näkökulmasta ja se auttoi hahmottamaan positiivisia ja negatiivisia puolia toiminnanohjausjärjestelmän hankinnasta ja käyttöönotosta. Toiminnanohjausjärjestelmän hankinta on iso ja vaativa projekti. Epävarmuutta aiheuttavimmat tekijät olivat järjestelmän kustannukset ja suuret muutokset. Positiivisimmat tekijät olivat kokonaisvaltainen, mobiilissakin toimiva liiketoiminnanohjaus ja työajanseuranta mahdollisuus, nopeuttaen ja yksinkertaistaen päivittäisiä prosesseja.

Yrityksen nykytilanne toimintatapoineen on toimiva ja pakollista tarvetta toiminnanohjausjärjestelmän hankkimiseen ei tällä hetkellä ole. Mutta kuitenkin HTG-Asfaltti on kiinnostunut uusista ja nykyaikaisemmista käytännöistä. Lisäksi tänä päivänä monet palvelut sähköistyvät nopeasti, kuten esimerkiksi aiemmin opinnäytetyössä mainittu tilitoimiston sähköistyminen, joten yrityksen on hyvä varautua muutoksiin ja pysyä mukana kehityksessä.

Opinnäytetyö oli yrittäjien mielestä hyvä, perusteellinen ja tulevaisuutta ajatellen ajankohtainen. Yrityksen sihteeri piti Oscar T5:n toimivuutta mahdollisena yrityksen taloushallinnon kannalta. Työn avulla sai hyvän kuvan, millaista olisi toiminnanohjausjärjestelmän kanssa toimiminen. HTG-Asfaltti Oy:n yrittäjät saivat selkeän kuvan toiminnanohjausjärjestelmien toiminnoista ja mahdollisuuksista. Oscar T5-toiminnanohjausjärjestelmä osoittautui miellyttäväksi järjestelmäksi, jonka yritys voisi hankkia oikean ajan tullessa.

LÄHTEET

DatArto 2021. MLK-15 Laskutus ja tuotannonohjaus ohjelmisto. Viitattu 26.7.2021 <https://www.datarto.fi/>.

HTG-Asfaltti Oy 2021. Viitattu 26.7.2021 <http://www.htg-asfaltti.fi/>.

Kettunen, J. & Simons, M. 2001. Toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto pk-yrityksessä. Teknologia- ja tietotekniikan tutkimuskeskus. Espoo: VTT Valtion Teknillinen Tutkimuslaitos. Viitattu 1.10.2021 <https://www.vttresearch.com/sites/default/files/pdf/julkaisut/2001/J854.pdf>.

Kouri, I. & Vilpola, I. 2006. Toiminnanohjausjärjestelmän hankinta C-CEI-menetelmän avulla. Joutaako yritys vai järjestelmä? Helsinki: Teknologiatieto Teknova Oy.

Bell, A.; Inkiläinen, A.; Ritvanen, V. & Santala, J. Logistiikan ja toimitusketjun hallinnan perusteet. 2011. Saarijärvi: Saarijärven Offset Oy. Viitattu 20.8.2021 https://www.logistiikanmaailma.fi/wp-content/uploads/2018/06/Logistiikan_ja_toimitusketjun_hallinnan_perusteet.pdf.

Myllymäki, R. 2019. Business case. Perustelee projektisi hyvin. Tuusula: Ketterät Kirjat.

Oscar Software Oy 2021. Viitattu 3.8.2021 <https://www.oscar.fi/>.

Oscar Software Oy 2021. Oscar T5 Tismalleen oikea ratkaisu. Tarjous HTG-Asfaltti Oy.

OWS Finland 2021. EDI Sanomien käyttöönotto. Opas yrityksille. Viitattu 3.10.2021 <https://cdn2.hubspot.net/hubfs/1986139/EDI-opas.pdf>

Lineke, S. 2014. A Guide to ERP: Benefits, Implementation and Trends. Viitattu 17.9.2021 <https://bookboon.com/premium/reader/a-guide-to-erp>

SAP 2021. Viitattu 16.9.2021 <https://www.sap.com/finland>.

Suomen Riskienhallintayhdistys Ry 2021. Viitattu 29.9.2021 <https://pk-rh.fi/tools/swot.html>.

Tilastokeskus 2021. Viitattu 15.9.2021 https://www.stat.fi/meta/kas/pk_yritys.html.

Verohallinto 2021. Palkka.fi - maksuton palkanlaskentaohjelma. Viitattu 13.8.2021 https://www.palkka.fi/Tiedote/palkkafi_esite.pdf.

Henkilökohtaiset keskustelut

Grönholm, H. 2021. Toimitusjohtaja, yrittäjä. Keskustelu 3.10.2021. HTG-Asfaltti Oy.

Grönholm, H. 2021. Yrittäjä. Keskustelu 3.10.2021. HTG-Asfaltti Oy.

Grönholm, L. 2021. Sihteeri. Keskustelu 3.10.2021. HTG-Asfaltti Oy.